

Till Palestina och Jerusalem. : resebeskrivning /

Falk, J. A.

73 R a Br.

National Library
of Sweden

Paul
Christie
(1887)

Till

Palestina och Jerusalem

Resebeskrivning

av

J. A. Falk.

Kungl. biblioteket

0 0000 000095240

A white rectangular label is positioned in the bottom left corner. It contains the text "Kungl. biblioteket" at the top, a standard barcode in the middle, and the number "0 0000 000095240" at the bottom.

Den 25 maj 1913 lämnade jag Småland, Hylte bruk, med hustru samt tre flickor. Jag samt min älskade hustru hade bätt till Gud om det var Guds vilja, så önskade vi skåda det heliga landet. Men ingen av oss visste varifrån vi skulle få respänningar. Så sade jag till min hustru: Vi få lov gå ut i tron på Jesus, som är vägen. Sagt och gjort; då beslöto vi företaga pilgrimsfärden. På samma dag vi skulle besluta resan, då jag tog farväl av disponent Olsson, fick jag 50 kronor. Så samlade vi ihop litet saker, som vi sålde; så fick vi biljett för familjen till Hamburg i Tyskland. Vi reste med snälltåg från Halmstad till Trelleborg, därifrån över Sundet till Sassnitz och Hamburg. På 24 timmar var vi framme i Tyskland. Då vi kommo fram sågo vi den stora staden Hamburg samt mycket folk. Vi stannade några dagar och undrade hur vi skulle få komma fram. Inga vänner, inga pänningar. Vi sökte Jesus i bönen; jag bad så ivrigt till Gud så jag glömde allt annat för tillfället. Så kom plötsligt den tanken att fråga en linje, så kallad Deutsche Levant-linjen, att få fri resa för mig och min familj till Jaffa i Palestina. då den första sjöstaden i Palestina är Jappa, så kallad Jaffa nu för tiden. Då jag kom in på kontoret av Deutsche Levantlinjen så frågade jag om de ville giva mig fri resa till Jerusalem. De sade nej första gången, andra gången då jag frågade så lovade styrelsen för linjen att giva mig samt min familj fri resa till Jaffa. Jag talade engelska språket med dem och jag kunde icke tala tyska, men då man kan tala engelska språket så finner man engelsktalande snart över hela världen.

Jag och min familj bad att Gud skulle välsigna dessa herrar i Deutsche Levantlinjen. Vi togo våra saker och

gingo ned till båten. Överbokhållaren tog oss i hand och sade lycklig resa. Vi tackade så hjärtligt och så gingo vi ombord på ångaren "Enos", som styrde kosan ifrån Hamburg till Jaffa. Båten låg tre dagar i Hannover; därefter lyfte de ankar för att avsegla till det heliga landet. Vi gjorde några uppehåll vid avlossningsplatserna. Så anlände vi efter 32 dagar till sjöstaden Jaffa, fordom kallad Jappa. Vi hade vackert väder under hela vår resa. Kaptenen samt den övriga betjäningen var ganska snäll emot oss; vi fingo egen kajut för mig och min familj samt god kost. Vi sågo många ångbåtar gå på böljorna samt bana sig väg till söderländerna. Jag samtalande med kaptenen om Israels församlande till sitt land. Så förundrade sig kaptenen att jag samt min familj vågade resa så långt utan pänningar, utan vänner. Jag sade till honom: Gud, som all makt haver i himmelen förmår ock föra oss till målet. Jag nämnde om Jesu lärjungar, som förr verkade för Jesus, de hade tro på Gud och gick ut utan pänningpung och intet fattades dem. Ja, han trodde någon nu för tiden kunde göra detsamma. Jag bad till Herren för kaptenen samt för hela betjäningen på båten att de måtte bliva omvända till Jesus och kanhända att jag en gång får möta dem i paradiset. Jag samt min maka bad till Gud för allesammans sjöfarande. Under vår sjöresa hade vi mycken bön för alla olika nationer och olika stammar under solen och må Herren välsigna dessa såväl som alla sjöfarande att segla in uti den eviga hamnen, då den glänsande morgonstjärnan uppgår med salighet under sin vingar.

Tidigt på morgonen nalkades vi Jaffa. Då hissades flaggorna upp. Vi skyndade oss att göra oss i ordning och sprang upp på däck för att se en skymt av det heliga landet. Då kunde vi se tornen och staden med gammal österländsk byggnadsstil. På grund av klippskär kunde båten ej segla in i hamnen, utan de måste

sänka ankaret uti havet. Så kommo små roddbåtar till vårt fartyg samt tog oss och våra saker och rodde oss i land emellan klipptopparna. Romännen voro mycket starka till att ro genom böljorna, så vi blevo förundrade däröver; folket voro klädda olika européerna, de voro klädda i byxor och mantlar. När vi landstego i Jaffa så mötte oss ett ombud som ledsagade oss till kontoret i Jaffa. Så var där en snäll man som bjöd oss på frukost. Denne man var vice konsuln i Jaffa. Vi berättade för honom att vi ämnade oss till Jerusalem. Han telegraferade då till svenska och amerikanska kolonien i Jerusalem att en svensk man i Jerusalem skulle möta oss vid Jerusalems station. Denne samme man betalade våra biljetter av egen kassa från Jaffa till Jerusalem och hade sitt ombud till att ledsaga oss till stationen i Jaffa. Så började vår järnvägsresa i det heliga landet. Det tog oss fyra timmars tid på järnväg emellan Jaffa och Jerusalem.

Under vägen sågo vi två stora kolonier, en judisk och en tysk samt flera arabiska herdetjäll. Det allra första vi sågo i staden Jaffa förundrade oss storligen. Det var de stora kamelerna och åsninnorna med sina tunga bördor på ryggen. I kolonierna sågo vi alla sorters fruktträd, såsom fikon, oliver, citroner, apelsiner och mandelträd m. m. samt allahanda sköna blommor. Där fanns vattenledningar från dammar, som vattnade trädgårdarna. När vi då hade rest en halv timmas väg sågo vi boskapshjordar med kameler och åsnor, får och getter med sina herdar och varje hjord hade sin herde. Sedan efter två timmars resa kommo vi fram till de stora höga majestätiska bergen. Tåget slingrade sig emellan bergen i dalsänkningen, och vi förundrade oss mycket att jordens grundvalar kunde hålla sådana höga, tunga berg. Till vår stora förundran såg vi små planterade vingårdar där folk bodde här och där. Litet innan vi kom fram, fingo vi se en vattenspring; omkring den

sågo vi många sköna och vackra trädgårdar, som blevo vattnade av springen. Där syntes fattigt, ty folket bodde i enkla hyddor av sten och bruk. Och så började vi nalkas en stor tysk koloni. Där fanns hus av tyska nationers bygnadskonst; stora, resliga, vackra hus. Därefter sågo vi Jerusalem. På järnvägsstationen stod med stora bokstäver J e r u s a l e m.

Så fort tåget blåst framkomstsignal och då tåget stannade så mötte oss den svenske mannen från Swedish America Coloni och förde oss till en droska. Så fick vi åka till kolonien, där middagsbordet stod dukat och klockan ringde tolv, en sång spelades på orgel och vi fingo spisa första måltiden i Jerusalem. Sedan fördes vi till ett tyskt härbärke, så kallad Johanniter Bopisx, där vi stannade nio dagar. Där sjöng min hustru sånger för tjänarna och värdfolket. De förstod icke svenska språket, men sången gick till hjärtat så de tackade. Sedan flyttade vi till trädgården vid Kristi grav, så kallad The garden Tomb.

Under tiden vi bodde på tyska härbärgets så sökte jag arbete på många platser och till slut lyckades det på Oljeberget hos målaremästare Teodor Smith, där jag fick arbete för två francs (en francs blir cirka 70 öre i svenskt mynt). Och så fick jag fri middag var dag hos Victoriastiftelsen på Oljeberget, en stor byggnad uppförd av kejsarinnan av Tyskland för turister och pilgrimsbesökare. Då vi kom till trädgården vid Kristi grav, fick vi bo i en liten vaktmanstuga som varit uppförd för en vaktman vid Kristi grav. Vi fick bo i den lilla stugan fritt utan bekostnad. Den lilla trädgården var mycket skön, där växte allehanda österländska träd och liljor och blommor av alla slag. Där fanns tre duktiga fikonträd, ett av dem, det största var mycket skuggrikt, där var vi ofta och brukade sitta i skuggan under den hetaste tiden på dagen. Trädgårdsmästaren erbjöd oss fikon, tog ned och gav så vi fingo

spisa mycket fikon. Även fanns där två vinträd, samt många små plantor, det ena vinträdet stod tätt invid vår veranda så det blev så skuggrikt och vackert vid vårt hem. När vindruvorna blevo mogna fingo vi många vindruvklasar till att äta. Där fanns många olivträd, ett slags frukt som man insaltade och åt till bröd samt granatäppleträd växte där. De äpplena hade tjock skal, rödgul på färgen och var rätt goda till att äta.

Det första vi gjorde när vi såg Kristi grav var det vi föllo och bad att judarna skulle få fri invandring till det heliga landet, Sedan var vi där ofta och bad. Man kan icke med ord beskriva hur underligt det kändes att få böja knän och bedja där Jesus hade varit begravnen. Ja, ära vare Gud som förde oss till detta heliga land. Där har vi uppsänt många böner för Sverige och alla andra länder. Graven var som det står skrivet i Bibeln uthuggen i ett hälleberg så stor som en liten kammare. Där var en dörr att gå in genom samt ett järnstaket att avstänga graven. Stenen fanns icke där på platsen som fordom var vid gravens dörr. Strax intill graven fanns Golgata kulle, där Jesus var korsfäst. Efter sagan har en del heliga män blivit begravna där. Inga andra människor än muhammedaner fick bestiga kullen och bese gravvårdarna. Där fanns en stor hög mur som avstängde kullen samt en port in. Även omkring trädgården och Kristi grav var en hög mur och en port med överskrift så här: The gudden Tomb. Det kostade för varje resande turist, som besökte det heliga landet och kom att bese graven en halv francs. På grund av att vi bodde i trädgården fick vi fritt gå in i graven utan kostnad. Trädgårdsmästaren var en arab, muhammedan till bekännelsen. Hans hustru och döttrar och vi blevo mycket bekanta. Han hade sitt lilla tjäll intill porten och vi bodde litet längre uti trädgården. Vattnet till trädgården togs ur en stor cistern,

där vattnet samlas under regnperioden. Var dag skulle plantorna vattnas, så mina flickor Ruth och Judith och Eva hjälpte trädgårdsmästaren att vattna och bära vatten. Denne man talade arabiska och engelska språken. På grund av att han kunde engelska kunde jag tala med honom. Mina flickor lärde sig snart förstå honom. Många turister och andra kommo till Palestina att kunnas och bespeja landet. Där i Jerusalem fanns folk av olika nationer, cirka trettiotusen judar samt inalles nittiotusen innebyggare. I staden Jerusalem finns icke insjöar, icke källor eller brunnar, utanför staden fanns floden Jordan och vid Jeriko fanns en skön vattenspring. Jag kan säga vi blevo förvånade över det muhammedanska folkets seder och bruk. Ibland alla slags folk har jag aldrig sett så liten aktning för kristendomen. Människorna syntes icke värdera sanningen; de tillbedja en profet Muhammed. Denne man var en falsk profet, som sade sig hava blivit sänd att förklara sådan lärdom som Moses och Jesus icke uppenbarade för folket. Denna stora folkmassa är i mörker om sanningen i den heliga skrift och de läser en muhammedansk bok kallad Koran. Jag arbetade ibland detta folk. Augusti månad fasta de hela månaden, de varken äta eller dricka hela dagen men då solen gått ned äta och dricka de. Vid nattiden avfyra de en skottsälva till tecken på att allesammans skall fasta nästa dag. Muhammedanerna ingå månggifte; en man kan hava många kvinnor. Kvinnan är beslöjad alltid och har en duk för ögonen. Deras äktenskap är merendels förbannat, därför att tråtor och strider är deras liv. Många av deras avkomma ingå äktenskap i så att säga barnåren, 10, 12, 14 års ålder. I Jerusalem finns katoliker, mycket gamla munkar med långt hår liknande kvinnors. Deras lära är av Satan, de tillbedja S:t Petrus samt Jungfru Maria och andra heliga helgon. Stackars folk, som äro så förblindade i denna jämmerdalen. O,

så mycket sjukdom och nöd som finns uti det heliga landet. Fattiga, halta, blinda av alla olika tungomål fanns i Jerusalem. Ja, många halv nakna sutto i gat-hörnen i solhettan då varmest var. Då någon gick förbi skriade de och ropade efter allmosa. Ja, det var sorgligt så många människor som intet hade till hemvist, intet att äta utan blott levde av allmosor. Inga fattighus finnes på platsen. Inga hjälpföreningar. Den som fick en liten skärv sade på deras tungomål: Gud give eder ett långt liv, så uttydningen på svenska språket.

Kameler och åsnor få bära bördor. De kör icke last med vagnar som de gör i de europeiska länderna. På de stora vägarna och vägen till Betlehem använda de droskor och hästar, där finnas inga spårvagnar och automobiler. Det är sorgligt att se huru de misshandla dessa djur, kameler, åsnor och hästar. De överlastas med förtunga bördor och så slog de dem med piskor och knölpåkar så att det blev stora sår och de arma djuren blevo hudlösa. Hästarna använda de till ridhästar och till att draga droskor på vägarna, de körde oförsiktigt så de fick springa lika uppför som nedför och så slog de dem så att de dignade och somliga stupade. När de fallit omkull sparkade de hästarna på huvudet och slog allt vad de förmådde. Så vi tyckte att det var det största djurplågeri vi har sett som syntes i Jerusalem. När någon kamel, åsninna och häst föll och dog, så släpades de åt en grav. Där fick de ligga och ruttna till dess hundarna slet deras as i stycken och släpade det bort. En sådan grop fanns utanför stadsmuren vid Josafats dal. Landets folk är efter de andra nationerna i seder och bruk. I andra länder begraver folket sina döda kreatur men i Palestina låter de djuren ligga och ruttna och förpesta luften. I Jerusalem rägnar det icke på hela sommaren, solen lyser klart och bränner och torkar hela tiden. På sommaren börjar rägntiden där i slutet av

oktober. Under rägntiden samlas vatten i förråd, underjordiska system, sedan användes detta vatten för folk, boskap och trädgårdar. Den österländska stilen är att bygga hus med flata tak, sedan så rinner vattnet ned i rörledningar från taket. I vattenbehållarna så förvaras vattnet på detta sätt för folkets bruk. I Jerusalem är ingen vinter. Under vintern går kylan endast upp till 4 grader kallt.

Jordmånen är rik i Palestina. Det är ett växtligt land då man kan få vatten att vattna jorden med, eljest ser landet ut som en öde öken. Jordan synes icke frambringa varken gräs eller annan växt, utom på de platser där de ha rik tillgång till vatten, då är det ganska sköna platser i närheten av Jerusalem, som genom konstvattning kan framalstra de skönaste vingårdar, samt trädgårdar, österländska grönsaker av de olika arter.

Staden Betlehem ligger c: a en svensk mils väg från Jerusalem, en banad väg liknande en stor landsväg går emellan städerna. Många turister och pilgrimsvandrarare passerar denna väg. Jag samt min familj vandrade till fots emellan Jerusalem och Betlehem. Det tog för oss cirka två timmar att gå denna väg. Denna väg har Jesus och apostlarna vandrat. Betlehem är staden där Jesus föddes. Lite innan vi framkommo till staden så såg vi Rakels grav, med gammalmodig gravtyp. I Betlehem är stallet kvar och krubban. Där påstås att det är samma gamla krubba som då Jesus föddes. Men jag samt många andra tror den är förnyad. Men samma plats torde vara den samma än i dag. I Betlehem var blott några få svenskar, en doktor Ribbling, samt en hushållerska på platsen och två sjuksköterskor. Annars så var där så många olika nationer boende där och många besökare kommo från andra länder för att besöka denna märkvärdiga plats.

I Jerusalem var ett 30-tal svenskar. Sedan 14 år fanns en gammal ätt av Dal-folket, som levde ännu de 30, var-

av det uppväxande släktet av samma dalfolksstam vilka sålde sina ägodelar och reste hit till Palestina för många år sedan. De trodde då tiden var inne att Jesus skulle komma tillbaka för andra gången. En svensk man, vid namn Dahlman, bodde i Jerusalem. Han var en höglärd man, generalkonsul i Jerusalem. Men denne man kom till oss i Garden The Tomb och gjorde besök uti vår enkla koja. Må Gud välsigna honom! Den sista tiden vi bodde där i Garden The Tomb fingo vi göra bekantskap med en stockholmare vid namn O. F. Liljenfält, som kom ifrån Sverge för att stanna i det heliga landet, Palestina. Han hade hustru samt barn, de hade varit bosatta i Jerusalem för två år sedan och nu ämnar han stanna där i två års tid för att skriva en bok kallad "Järnsplan". Han är författare av en bok kallad "Den Sjunde Basunens tredje Budskap". Denna familj och jag blevo intima vänner, vi besökte varandra, samt talades vid om de profetior som säger, "tiden är vid handen att judarna skola återfå sitt land igen".

En skön morgon så beslöt broder Liljenfält att hyra en droska samt en ledsagare för att resa emellan Jerusalem, Jeriko och Jordan. Det tog oss cirka 6 timmar att fara denna väg, vid tolv-tiden så kom vi fram till Jeriko. Under vägen dit så sågo vi många underbara platser. Vi reste från Jerusalem åt Josafats dal och Jetsemans ortagård samt Betania, där Jesus mötte de omtalade kvinnorna Maria och Martha och där Lazarus blev uppväckt från de döda. Sedan kommo vi till platser där profeten Elias satt i grottan under tiden det icke rägnade. På tre år och sex månader, så är berättelsen om honom förde korparna bröd och kött till honom och han drack av vattnet ur bäcken. Det var verkligen underligt att se denna plats. Så kom vi sedan till platsen där mannen föll i rövarehänder och där den barmhärtige samariten lade honom på sitt ök och förde honom till sitt härbärge. Härbärget det liknade

en gammal upphöjd grushög. Vi sågo några härdetjäll här och där samt kamel- och åsnehjordar och arabiska herdar som drevo dem. Därefter så sågo vi mellan de stora bärgstopparna en vacker slätt. Då berättade vår ledsagare att vi snart skulle få se Jeriko. Inom kort så så kom vi fram till staden där de berättade att Jesus samt israliterna togo in staden Jeriko. Vi fingo se den underbara vattenkällan där Elisa blev botad av vattnet. Detta vatten var så klart så vi kunde se fisken gå ned på bottnen av bassängen eller källan. Så mycket vatten utströmmade ur denna källa att ett kvarnverk kunde drivas därav. Detta sköna vatten användes till stadens innebyggare samt till trädgårdar och all slags plantering. Efter en liten stund reste vi ned till Jordansfloden, cirka två timmars väg från Jeriko. Då vi sågo Jordans sköna stränder så blevo vi glada och så gingo vi ned att se platsen där de omtalade att Jesus blev döpt av profeten Johannes. Vi hade samma mål, broder Liljenfält önskade bliva döpt i floden Jordax och så skedde det. Jag döpte honom där och sedan reste vi till det Döda havet, då vi kommo dit så var vattnet salt och ganska bittert, vi tog med handen och smakade på det och det var mycket salt. Vi togo några stenar med oss som minne efter Döda havet. Sedan så anlände vi tillbaka till Jerusalem igen.

I Jerusalem äro många judar, en stor del affärsmän, samt många fattiga arbetare och hantverkare. Inga fabriker finnes där, allt göres för hand. Religionen ibland judarna är den gamla ceremonien. Där finnes tre olika synagogger samt en plats som de kallar gråt-muren. Varje sabbat samlas judarna vid denna klagomur och i synagoggerna och läser Moses och profetorna. På den gamla Tempelplanen är ett muhamedanskt avgudatempel, där muhamedanerna tillbeder sin gud Allah. Nere vid klagomuren voro många samlade, gamla kvinnor och gamla män och barn; de gräto över

att de icke hade någon konung, icke något tämpel. Ja, det var i sanning beklagligt att se de gamla judinnorna klaga. Jag och min familj var där några gånger för att höra på deras förfärliga klagogråt. Vi gjorde verkligen det och bad till Jesus att han snart skulle giva dessa arma sitt land Palestina åter.

En dag träffade jag en gammal judisk man, som ägde en liten butik i Jerusalem. Jag och denne man samtalade i cirka tre timmars tid. Han förvånades över att jag, som icke var jude, intresserade mig för deras återupprättelse. Jag omtalade då för honom, att jag i 19 års tid bett för Israels samlande åt sitt land. Jag talade engelska språket med honom. Denne gamle man kunde tala fyra slags olika språk. Han kallade mig sin vän och sade: Det du säger går ut ifrån ditt hjärta, det träffar ock mitt hjärta. Detta var den saligaste stund jag hade medan jag var i Jerusalem. Mannen trodde profetiorna som jag talade. Jag sade: Säg nu till Edert folk att dagarna nu är hart när, att landet skall utan pänningar givas till de tolv stammarna, som vi läser om i Johannes upp.: ett ljus tändes i hans ögon. Så omtalade jag för honom om de tio stammarnas avfall, (läs Esra. Bok.) då den skriftlärde Esra uppmanade folket att återvända och uppbygga staden eller templet. Alltsedan så har blott två stammar av judarna erkänts av dem. De tio äro skingrade bland hedningarna över alla jordens länder. Hans ansikte strålade av glädje, då jag talade därom så sade jag: I Nya testamentet talas om den förlorade sonen som förstört sina ägodelar bland skökor. Här ha vi sannerligen de tio stammarna på stenen. Han förundrades däröver och sade aldrig har jag hört någon missionär tala så förr. Så bad han mig sitta ned och så begynte jag tala med honom om Nya testamentet, då förstod jag att mannen var något hemmastadd i Nya testamentet. Jag uppmanade honom läsa däri och skulle han i sanning få skåda underbara

ting. I stället för törnen så skulle han finna de mest doftande liljor, ja guld, rökelse och myrra. Nu började vårt samtal med allvar, jag bad honom att med allvar genomläsa hela Nya testamentet och tro på Jesus som är vägen till sanningen och livet. Genom denna grund skall seger vinnas. Ja alla olika folk, släkten och tungomål, såväl vita som svarta människor under solen skall tillbedja Jesus, Konungars konung och Herrars herre. Jag sade nu förstår ni att häruti äro vi olika, jag tror Jesus vara den levande Gudssonen, ni tror att Jesus var blott Josefs son eller som de säga Timmermannens son. Så fort ni judar omvänder eder och tror att Jesus är den levande Gudens son då skall rättfärdighetens sol upgå för eder med salighet under sina vingar, då skall judarna få sitt land tillbaka och Jesus Messias bliva deras konung. Ja han skall varda en konung över Jacobs hus i evig tid och på hans rike skall ingen ände vara, så lydte vårt samtal. Farväl!

En annan dag då jag var ute för att sprida några av Liljenfälts böcker så sammanträffade jag i judiska kolonien i Jerusalem med en ung yngling, som kom från Amerika för att besöka sin moder i staden Jerusalem. Hans moder levde ännu men hans fader hade dött för några år sedan. Denne yngling var av judisk stam, men han trodde på Nya testamentet såväl som på det Gamla testamentet. Denne man och jag talades vid om judarnas omvändelse. I Amerika finnes en stor rörelse s. k. Sionisterna. Många av judarna tror på Jesus. Denne yngling och jag var tillsammans några dagar, han visade oss synagogerna samt en del andra märkvärdiga minnen. Jag uppmanade honom att helt stiga över på klippan Jesus samt värka bland sitt folk, då han kommer tillbaka till Amerika igen. Han lovade så skulle ske när han kommer till Amerika. Jag bad till Jesus för denna yngling, att han bliver av Herren Jesus utsänd att vittna om Jesus bland judarna i Amerika och

jag tror min bön är hörd. Nu är han i Amerika igen. Han lämnade Palestina en månad efter det jag lämnade Jerusalem, för att gå till Amerika igen. Ja må Gud välsigna honom är min önskan. Jag får omtala något om vår värksamhet i Jerusalem. Vi träffade en liten hop, de kallade Sabatianer. Vi samlades där en liten tid, jag samtalade med dem, min hustru likaledes, jag uppmanade dem att hava olja uti sina lampor och vara omgjordade om sina länder och vara lika de tjänare som väntar sin herre då han kommer hemifrån Bröllopet, att då han kommer de då strax upplåter för honom. Så anförde jag vad aposteln Johannes skriver: Älsken varandra, ja samma ord som historien berättar. Då Johannes blev gammal förde de honom omkring på en öar och han sade: Bröder och barn älsken varandra. Varför han ock med skäl är kallad kärlekens apostel. Min hustru sade till dem: Ni ären icke redo, gören Eder i dag redo. Mina flickor de vittnade för dem om Jesus. Sedan så började vi åter få tankar på att återvända till Sverge igen. Min hustru bad för svenska folket och brukade gå in i graven ofta där vi bodde och många brev blevo skrivna till Sverge. På många platser äro minnen ifrån Emma. nu efter hennes bortgång. Ja hon kämpade i bön och hon vann seger. Ära, lov och pris ske den levande guden Jesus Kristus. Emma sjöng sånger utanför Damaskusporten i Jerusalem. Hon sjöng på svenska språket, men de förstode att sången gick av hjärtat, så de kringresande kameldrivarna stannade ofta och lyssnade på sången. Många små barn kommo och räckte henne handen och tackade så ödmjukt. Emma hon sjöng många sånger för trädgårdsmästaren samt för hans familj. De förundrade sig över sången, den träffade hjärtat. Så då Emma skulle taga farväl fälldes många tårar av trädgårdsmästarens familj. Jag samtalade med honom på engelska språket samt bad dem tjäna Jesus. Han sade: jag sörjer och jag

glömmer eder aldrig, då någon snäll man kommer hit så reser han ifrån oss med detsamma. Ja det var ganska hårt att skiljas från trädgårdsmästaren i Garden The Tomb i Jerusalem. Må den högste Guden Jehova välsigna dem!

Dagen kom då vi beslöto att återresa till Sverge. På samma dag gick jag till Oljeberget för att säga farväl till herr Smith och de systrar som förestodo den stora Wictoriastiftelsen. På Oljebäret samtalade jag med O. F. Liljenfält om min resa till Sverge. Då han och hans hustru hörde att detta var mitt allvar så beslutade de sinsemellan att hjälpa oss med pänningar. Han sade att han skulle gå ned till banken klockan två och frågade mig om jag ville gå med. Därpå svarade jag ja. Då vi kommo dit så tog han ut sex hundra franc, säger (600) franc i guldmynt och sade, tag dessa till respänningar. Jag tackade vänligt samt bad Gud giva honom tiofalt igen. Så kom jag till Emma och visade dem pänningarna. De voro så glada så de gräto av glädje och tackade Gud. Svenskarna i kolonien de kom till porten med en droska och förde oss till järnvägsstationen. Det kostade intet. Så skulle vi börja vår resa, strax innan tåget rullade iväg kom Liljenfält och en svensk lärarinna för att säga oss farväl. Sedan vi sagt farväl till varandra så blåstes avgångssignal och vi vinkade så länge vi kunde se dem. Tåget anlände efter en liten stund till Jaffa. Då vi kommit dit kom samma betjäning som mötte oss då vi kom till Jaffa och ledsagade oss till båten. En stor ångbåt från Österrike skulle efter 4 timmar lämna Jaffa för att gå genom Egypten, Alexandria, Italien och Triest. Så kom vi med denna ångbåt, där fanns folk av alla nationer ombord tror jag, både vita och kopparbruna samt svarta. Ja en massa resande och villervalla, vi fick oss en liten plats för vår familj och så hissades ankar och båten gav avgångssignal för att avgå till sitt mål. Båtens namn var Garitia

Efter några dagars resa kom vi till Alexandria i Egypten. Där stannade båten några dagar för att avlossa last. Här började Emma att bliva sjuk, sjukdomen begynte med förkylning samt frosskakningar. Ja vi hade ganska vackert väder under vår sjöresa och vi hade allt det vi behövde till vårt uppehälle. Men jag får lov omtala att under alla mina resor jag gjort, så har jag aldrig sett sådan oordning bland folket som här. De levde som de varit galna och ifrån sina sinnen, hoppade och dansade nästan hela tiden, men då till slut båten lade till vid platsen så blevo vi av med sällskapet. Ja det var skönt att bli kvitt denna pöbel. Vi hade läkare ombord, han undersökte Emma och hon fick ett rum att vara för sig själv, men jag och mina barn fingo vara där och passa henne. Efter 11 dagars sjöresa kommo vi till Österrike, då kom överläkaren och undersökte passagerarna. Han frågade om vi ämnade oss till Sverige. Jag svarade ja. Han kunde ej hindra oss, utan sade ni får fara. I Österrike sammanträffade vi med en svensk konsul, som hjälpte oss att få procent på biljetter och halva järnvägsbiljetter i Österrike på järnvägen ända till Tyska gränsen. Min hustru avtynade dag för dag, men hon var icke sämre än att hon kunde gå av vid tågomytena. Dock orkade hon icke sitta, vi bäddade på tåget på bänken med filtar och dynor så hon kunde ligga. Inom kort voro vi framme i staden Berlin. Där stannade vi några timmar och här sade Emma, i dag är det den nionde dagen sedan jag blev sjuk. Så reste vi därifrån på aftonen och kom till Sassenitz i Tyskland kl. 12 på natten. Och kl. 2 på morgonen kom ångfärjan och kl. 6 på morgonen var vi i Trelleborg i Sverige.

Då vi kom till Trelleborg så talades vi vid, denna resa hade varit den mest bekymmersamma sedan vi reste. Sedan vi hade samtalats vid, jag samt Emma, kom vi fram till Malmö. Detta var sista gången som Emma

bytte om tåg. Hon bad till Gud, herre du som är de nödlidandes hjälpare, styrk mig nu, när vi kommo upp i vagnen så sade hon tack och lov ske Gud, så var det sista gången min älskade Emma talade om tågombyte. Hon var nära framme, när hon hade lagt sig begärde hon att snart få hjälp att stiga upp igen och sade: Herre håll mig i denna stunden, Ja, så såg jag att hon andades häftigare, så lutade hon sig ned med huvudet, då jag förde det upp igen så hörde jag hur hon andades de sista andetag. Då började mina tårar att rinna, och det såg mina flickor även och de började att gråta högljutt. Alla resandena blevo förskräckta över händelsen. Mina flickor de ropade mamma, men intet svar. Hon var avsomnad för att vila sig till uppståndelsens morgon. En fru från Tyskland kom in till oss i vår kupé och lade pänningar i handen och sade, jag skall göra vad jag kan för eder, efter en liten stund så kom hon med 81 kronor, hon sade tag detta till hjälp till begravning. Vi bådo till Jesus att han skulle löna denna ädelmodiga kvinna och att vi får mötas i Paradiset. Må Herren Jesus välsigna henne, är vår bön och önskan. Så fanns en av begravningsmedlemmarna på samma tåg, hon telegraferade till Halmstad om detta dödsfall. Hennes namn är fröken Augusta Vigström, så styrde hon om så vi fick kista och hon var snäll och klädde Emma så allt gick bra. På aftonen var vi redo att resa till Hylte bruk. En doktor i Halmstad undersökte Emma och konstaterade att hon dött en naturlig död, så jag fick utan hinder en finka för Emma, så var allt klart. Och hon blev begravnen i Långaryds nya kyrkogård och nu är jag samt mina flickor ensam kvar. Vi saknar älskade Emma, men vi tror att vi snart skall få återse varandra. Ja snart kommer vår älskade Jesus. Pris ske hans namn.

I Halmstad blevo vi på det hjärtligaste emottagna av restaurangbetjäningen, de bjödo oss på mat, de upp-

läto sina håvor, vi fick både pänningar samt kläder till flickorna. Fröken Augusta Wigström hon samlade ihop många klädespersedlar av alla slag, må herren Jesus löna henne. Vi har bedit till Jesus för henne att vi en gång skall få mötas hos Jesus. Älskade fosterlands söner och döttrar, över detta land, Sverge, må Jesus Kristus med sin ande välsigna denna lilla resebeskrivningen så jag och alla som älskar Jesus må få ingå genom de sköna portarna i staden, det nya Jerusalem. Då skall Gud avtorka tårarna på deras ögon, ingen nöd skall vara där, ingen sorg, ingen jämmer, ty Lammet skall leda dem till levande vattenkällor. Ja, saliga morgon, härliga dag, då jag får skåda Jesus samt alla de som tro på honom. Deras antal är som stjärnorna på himmelen och sanden i havet. Då Johannes hörde segersången så var den som dånet av en vattenflod. Härmed slutar jag i Jesu namn. Amen.

Tecknat av en ringa Jesu Kristi tjänare

J. A. Falck.

Min omvändelse och erfarenheter inträffade år 1895. I Jesu Kristi namn vill jag skriva sanning; icke lägga till och icke taga ifrån. Utan I omvänden eder och varden såsom barn skolen I icke inkomma i himmelriket. Min omvändelse inträffade för 19 år sedan i North Amerika i staden Lackport, Iillinois. Jag får för det första omtala att jag fick sorg över synden, den sorg, som är efter Guds sinne och åstadkommer bättring till salighet den man icke ångrar. En natt så drömde jag att vi skulle ställas inför domen och jag var icke inskriven uti Livets bok. Mitt namn fanns icke där. O, vilka kval kände jag ej då jag uppvaknade ur sömnen! Då kom hela mitt syndaregister för mig. Alla mina ungdoms synder stod som ett tjockt moln över mitt hu-

vud. O, syndakval. Som en våldsam ström höllo de på att översvämma mig arma stoft och aska. Okunnig var jag om hur jag skulle göra. Den naturliga människan förnimmer intet av detta Guds ande tillhör. Satan talade sitt språk: du är så stor syndare och har syndat emot den helige ande så du kan icke få komma till Jesus och få synderna förlättna. Herrens ängel verkade på mitt hjärta. Om än dina synder äro blodröda så skola de dock bliva snövita. Jag grät och bad och dag och natt gingo förbi. Ja, en dag föll jag ned på mina knän och ropade på Jesus; då grät jag över synden, så strida tårar vätte mitt läger. Den onde anden sade: Du är ung ännu och blir du gammal så kan du komma till Jesus; om du nu börjar så får du inga vänner; du blir ett spektakel för dina ungdomsvänner. Den gode anden sade: I dag om I fån höra hans röst så förhärden icke edra hjärtan. Då kom så många bibelspråk för mig. Den som beder han får, den som söker han finner, den som klappar för honom varder upplåtet. Min son giv mig ditt hjärta, åkalla mig i nöden så vill jag hjälpa dig, så skall du prisa mig. Jag står vid dörren och klappar, om någon upplåter så vill jag ingå till honom och hålla måltid med honom och han med mig. Saliga äro de som hungra och törsta efter rättfärdigheten, de skola bliva mättade. Så älskade Gud världen att han utgav sin ende son på det att var och en som tror på honom skall icke förgås utan få evinnerligt liv. Sådana bibelspråk kom för mig av den gode Helige ande. En afton på den sjätte dagens slut så låg jag och bad stilla en lång tid. Inom kort började en sakning susning komma över mig, men jag vågade icke tro att det var Jesus, som besökte mig. Men mina älskade vänner, det var verkligen Jesus, som i nödens stund tröstade mig arma stoft och aska. Alla mina syndakval försvunno som en dimma; den gräsliga ångern upphörde såsom då en dörr eller en lucka stänges

vid en flod. Ett stilla lugn kom med ljuvhet. Ja, en glädje som övergår allt. Så började jag tacka och lova. Nu förstår jag. Nu är det Jesus som spisar min själ med vällust; han iskänker vällust som en ström, ja en ström av glädje fick jag erfara. O, älskade vänner, nu fick jag erfara sanningen av hans levande ord. Jag fann dina ord och de blevo min spis. När dina ord upplåtas så givande ljus och gör de enfaldiga visa. Smaken huru ljuv Herren är. Ja, med en gammal kärlek haver jag älskat eder. Denna obeskrivliga glädje kom av dessa bibelspråk och så började jag älska Jesus igen. Alla mina stora synder har Jesus förlåtit för sin skull allena. Av nåd fick jag komma. Av Jesu Kristi blod blev jag renad. Jesu Kristi Guds sons blod renade mig ifrån alla mina synder. Ja, högt lovade jag och tackade Jesus för barnskap hos Gud. För syndernas förlåtelse, för himmelsk medborgarrätt. Amen!

Efter en tids förlopp började jag tänka: nu måste jag omtala min omvändelse för mina vänner och bekanta och jag tänkte säkerligen skall många av dem bliva omvända och bliva saliga liksom jag nu när jag började bedja för mina vänner. Jag började skriva till dem som bodde i Sverge samt i Amerika. Men vad hände? Inga svar fick jag och de som svarade trodde att jag blivit ursinnig, som skrev sådana brev; andra sade att någon skruv i huvudet är nog lös. Så blev jag bemött både då jag skrev till dem som jag träffade och någon av mina bekanta. Då började jag undra om det gått rätt till med omvändelsen. Sällsynt att det fanns någon som trodde på en sådan som jag. Andra yttrade att det var skada med honom som var en sådan präktig yngling, som nu blivit så fördärvad. Då kom Herrens ord för mig: de som vilja leva gudeligt i Jesus Kristus de måste lida förföljelse. Jag hade kallat husbonden och mästaren Belsebub. Vad skall de då kalla tjänarna då mäninskorna varder sägande allt ont om eder för

mitt namns skull. Glädjens och fröjdens ty eder lön är stor i himmelriket. Så blev jag tröstad. Så tänkte jag på alla heliga som blivit marterade, hudflängda, stenade, brända, halshuggna, landsförvista, kringvandrande i bergstrakter, drivna ifrån hus och hem för att de älskat Jesus. Då blev jag lugn och sade: Jag är utkorad av dig, älskade Jesus att verka för själars frälsning, så vill jag gå dit du sänder mig, om det går genom eld eller vatten. Jag fick mycken nit av Gud att förkunna offentligen och enskilt Guds ord. Då började jag söka efter någon som jag trodde vara omvänd ibland de många samfunden. Men till min förvåning fick jag alltid missräkning. Då tänkte jag på Jesus Kristus ord: Den porten är trång och vägen smal som drager till livet och få äro de som finna honom, och den porten är vid och den vägen bred som drager till förtappelsen och många äro de som gå in genom den. Och dock säger jag eder då människosonen kommer manne han skall finna tro på jorden. Ja några år förgingo, så tänkte jag om jag reser till Sverge och själv får muntligen tala med folket så skall nog många bliva omvända. Sagt och gjort. Jag beredde mig att resa till mitt fosterland igen för andra gången. Jag hade varit i Amerika en gång innan jag blev omvänd. Så bad jag till Gud om han kunde begagna mig till ett redskap för en enda själs omvändelse, så skulle jag bliva hans vittne. Gud hörde min bön. Då jag skulle resa hem till Sverge så fanns på samma ångbåt som jag en svensk man som blivit sjuk i Amerika och var nu på resa till Sverge. Denne man och jag blevo bekanta. Jag talade om min omvändelse och bad till Jesus för honom att Jesu Kristi blod skulle rena honom ifrån alla hans synder och hela hans brister. Mannen blev ganska förtrolig med mig under sjöresan. Då vi kom till England så var han nära framme vid det eviga målet. På kvällen kallade han mig att stanna hos honom

och på morgonen vid 4-tiden gav han upp andan. De sista ord han talade var kärlek och frid. Jag är nu lycklig och jag tror vi skola mötas på yttersta dagen. Så tackade han mig för jag varit så snäll emot honom på båten. Nu blev min glädje ganska stor; nu så ser jag att jag skall bliva Jesu vittne. Ja, må du, älskade Jesus bekläda mig med kraft ifrån höjden så jag bliver till välsignelse i Sverge.

Efter några dagars förlopp var jag tillbaka i Sverge; nu hade jag mycken nit, nu så kunde jag själv få träffa mina vänner som jag skrivit till, men de önskade icke se mig. Då tänkte jag, är jag så missräknad nu igen. Herrens ord kom gång efter gång till mig: Gån ut på gränder och stigar och bjuden fattiga, halta, kränka och blinda till mig. Sagt och gjort, nu började min verksamhet ibland de fattiga. Detta är en ren och obefläckad gudstjänst, detta att besöka fader- och moderlösa barn och änkor i deras bedrövelse och hålla sig obe-smittad av världen. Jag vandrade till fots många mil, då jag fann en liten koja i någon skog så gick jag in där och blev jag välkommen. De sade på somliga platser, jag är icke värdig att Herren stiger in i vår fattiga koja. Jag sade att om Jesus vandrat fram så hade han gått in i sådana små kojor, som dessa. Aldrig kunde jag ana att Gud hade sina barn i sådana fattiga stugor som dessa. Men nu fick jag i sanning erfara det evangelium som varder predikat för de fattiga. Där två eller tre äro församlade i mitt namn, där är jag mitt ibland dem. Här fick jag, ibland dessa fattiga gamla kvinnor och män samt barn bedja högt för dem, de önskade få höra omtalas hur Jesus älskar arma syndare och i Jesu namn så blev många sådana kränka burna på bönen's armar till Jesus. På många ställen där jag kom fram hade av andans tillskyndelse samlats rätt många, på olika håll i Sverge. Då jag kom in och började tala eller sjunga sånger sade de, det är underligt att få se någon göra be-

sök i sådana föraktade kojor som dessa. Var är du ifrån? Jag omtalade att jag kom från Amerika samt att jag blivit omvänd till Gud. De sade det kan vi tro. Sällsynt att få höra en omvänd man på detta sätt vittna om Jesus. Jag reste omkring i södra Sverge, mellersta och norra Sverge, och besökte åtskilliga platser. En dag så sammanträffade jag med en kvinna, nära Dufve i Jämtland, jag kom till en källa vid vägen och jag var törstig och behövde dricka, som jag skulle böja mig ned för att med handen taga vattnet så kommer en gammal gumma med ett kärl i handen och säger, du har intet öskärl. Jag sade till henne, den som dricker av detta vaten han varder törstig igen, men den som dricker av det vatten som jag skall giva honom han skall icke törsta till evig tid. Nu så bad kvinnan mig gå med till deras lilla stuga. och sade, är han en sådan man Jag har bedit i flera år att Gud skulle sända någon sann missionär och nu så förstår jag att min bön är hörd, tack Jesus. Denna saliga stund kan icke med en penna beskrivas. Då började den levande livskällan överflöda sprudlande vattenströmmar och kvinnan fick av det levande vattnet, liksom den samaritanska kvinnan som Jesus själv talade med. På likadant sätt skedde här. Hon behövde Jesus och Jesu Kristi blod renade kvinnan ifrån hennes synder och stugan genljöd av tack och lov till Gud och jag for glad min väg, prisade och lovade Jesus som sänt mig till en så uppriktig kvinna. En annan dag vid Åre träffade jag i ett bageri en ensam kvinna, då hon sade att hennes man var i Östersund på hospitalet så kom tårarna i hennes ögon, han var svagsint och sjuk. Kvinnan frågade mig om jag trodde på att Jesus kunde bota sjuka som förr? Då jag samt den sörjande kvinnan böjde knä för att bedja till Jesus för hennes man så sade jag: O Mäktige Jesus, du som botat så många sjuka, bota denna sjuka man. Så sade jag farväl och inom några få dagar kom jag till Östersund, då jag

kom till hospitalet så var mannen utskriven och skulle resa hem till sitt bageri i Åre. Jag omtalade då hur jag träffat hans hustru och att vi bedit till Gud för hans hälsa. Då blev han förvånad och for glad hem igen, sedan då jag kom till södra Sverge igen, så fick jag brev ifrån dem, de sade att ett stort under har skett, pris ske Gud. Efter en stunds förlopp vandrade jag vägen upp mot Jönköping. I en stuga fann jag två gamla kvinnor, en av dem frågade mig vem jag var. Jag svarade, jag talar Guds ord till de fattiga. Ja då får jag höra, sade gumman. Då öppnade jag min mun och började förkunna alla de löften som de hava som arma syndare, kan få rening i Jesu blod samt alla sina synder, förlåtna i Jesu namn. Kvinnan sade pris och tack för det jag fått höra. Hade du icke kommit och talat med mig så hade jag dött av den hungern, att icke ha fått höra Guds ord. På andra ställen av mellersta Sverge samlade folket sig i en trädgård då allt var skönt. En stor folksamling var då samlad, jag talade om Jesus, syndares frälsare, så många ansikten strålade av glädje och Jesus blev deras vägvisare till det eviga livets strand. Många under har skett, men det största av dessa är då en gammal syndare vänder sig till Jesus för att säga Satan farväl. Ja detta är att sönderslita alla band som Satan har bundet om de arma människorna, men tack ske Jesus som lossar banden.

När jag på detta sätt vittnat i Sverge, så kom det för mig att än en gång resa till Amerika. Så beslöt jag att resa dit för tredje gången. Jag kom lyckligt fram och stannade i staden Brocklyn, där träffade jag några som jag samtalade med. Jag samt en svensk man började en mission i Brocklyn, vår plikt var att taga reda på de arma barnen och änkorna, vår verksamhet var ibland skandinaver. Jag gjorde besök i hemmen, en dag så träffade jag en gammal kvinna från Dalarna. Denna kvinna var en sökande kvinna, efter den smala vägen,

jag hade ett långt samtal med henne, som kom henne att tro på Jesus. En dag önskade hon bliva döpt, en annan kvinna samt en liten tolv-årig flicka gjorde henne sällskap. En vacker dag så skedde dopförrättningen och stor glädje var det. Deras glädje var i Herren Jesus som själv vid 30 års ålder blev döpt av Johannes. Ett stort undervärk skedde med den lilla flickan, hennes ena fot kunde hon icke stiga på, den var styv, senorna vid leden voro styva. En natt så drömde jag att jag tvättade foten med varmt vatten, samma natt drömde jag drömmen två gånger. Då tänkte jag detta är nog ett medel som Gud har uppenbarat, och som skall bota. På morgonen började jag att två flickans fot så gjorde jag även på aftonen och om en liten tid så kunde hon gå på den styva foten, den var återställd som den andra. De skickligaste doktorerna i staden kunde icke bota henne, de gåvo upp allt hopp. En dag arbetade jag för en doktor, då samtalade jag med honom på engelska språket, jag trodde att vattnet är ett gott läkemedel som botat det intet annat läkemedel kunnat göra. Doktorn svarade, jag vet att vattnet är ett stort ting, men skulle vi doktorer använda det så kunde vi icke tjäna pänningar. En annan dag så voro vi samlade hos några vänner, då en kvinna begärde att vi skulle bedja för henne, hon var sjuk. Hon blev helbregda från sin sjukdom, ja underbara ting kan utföras genom tron på Gud. I staden Brocklyn var många olika samfunds bekännare. Så började de att fråga om jag icke skulle ena mig med något samfund, jag sökte ibland dem om där fanns den rätta församlingen, men icke kunde jag finna den Gamla Apostlaförsamlingen. På möten då de voro samlade var det blott strider och tvistigheter samt förtal ibland församlingsmedlemmarna. Jag har provat många olika religionsbekännare, men jag har icke funnit att kärleken varit bandet varmed de förnade sig, därför så har jag blivit allena med Herren

Jesus, och då jag träffar samt omvänder bröder så bliver vi vänner och kärlekens band knytes, sam aldrig upplöses. Mina bästa vänner ha varit kranka, halta, blinda, fattiga. Ja, världens avskum, som alla förnäma varit för stolta att uppsöka, ha mottagit mig med tacksamhet. Jag är viss på att jag skall få möta en liten skara samma vänner på uppståndelsens morgon. En gammal snäll kvinna skrev till mig en gång: Jag tror jag skall sjunga en segersång i paradiset, då jag får möta dig där, då du är sänd av Gud att vittna, att tända ljus på jorden och snoppa dem som brinner dåligt, Då du slutat ditt mål på jorden så skall du få se i himmelen en stor skara omkring dig som skall prisa och lovsjunga Jesus. Jag ångrar att jag icke förstod gömma alla de andliga brev, som jag fick de åren jag var ute på fältet. Den sista gången stannade jag blott en liten tid i Amerika. Sedan så tänkte jag åter på mitt fosterland igen. Sagt och gjort jag beslöt resa hem. Då styrde jag kosan till Öland och återresan gick bra. Vid midsommartiden var jag åter i Sverge. Nu hade jag mycken nit att förkunna evangelium för de fattiga. Över allt där jag fick lokaler uppträdde jag. I trädgårdar och under bar himmel. Många kommo, en del av nyfikenhet, andra att höra Guds ord. Jag stannade där en liten tid. Jag besökte sjuka i hemmen samt vandrade till fots över hela Öland. En dag sammanträffade jag med en gammal kvinna, 77 år gammal. Denna kvinna sade: Jag är icke värdig att Herren stiger in under mitt tak. Jag vill gå in och tala Guds ord med eder, gamla mor. Jag sade att Gud hade sänt mig att tala med det fattiga folket på Öland om Jesus, hur han hjälper alla som behöva honom. Tack och lov, sade kvinna, nu förstår jag att han är sänd av Gud. Kvinnan fick utredning på allt hon hade på sitt hjärta. Ja, det var den saligaste stund jag hade på Öland, då jag flera timmar fick uttyda för henne skrifterna. En

vecka därefter höll jag ett föredrag något över en fjärdingsväg därifrån, då kom den gamla gumman dit på mötet som den allra uppmärksamaste av åhörarna. Hon sade: denna predikan ljöd en hel veckas tid efter mötet. Efter en liten tid lämnade jag Öland och reste till Göteborg för att verka Guds verk. Då kom där brev efter en liten tid från Öland. En flicka som hade hört på mina föredrag i trädgården skrev till mig med denna ordalydelse: Vi saknar dig så mycket; allt är så mörkt, ja, hela naturen av allt skapat ser ut som om den sörjer din bortgång ifrån Öland. Sådan var skri-velsen ifrån Öland. Må levande Guden giva växten av sin andes utgjutelse.

I Göteborg hade jag glädjen uppsöka en änka, som hade sin son i England. Jag träffade hennes son och muntligen samtalade vid honom. Denna man var omvänd och talade Guds ord till emigranterna. Han sade då du kommer till Sverge, gå till min moder och hälsa henne från mig. Det blev en kär hälsning, hon hade be-
djt för sin sons omvändelse i många år, om alla tårarna voro samlade, så tror jag det voro en källa med tårar, sade modern. Nu så anlände jag åter igen till Småland där jag blev bekant med Emma Eriksdotter från Långaryds socken. Jag ingick äktenskap med henne samt stannade där i Gärlingsbo, där hon var bosatt. Emma var en nitälskande jungfru, vid 47 års ålder blevo vi väl-signade med två flickor i äktenskapet och en fosterdot-ter, Emmas brorsdotter Eva, henne har vi uppfostrat som vår egen dotter, Rut och Judit är mina flickors namn. Kärlek och enighet var rådande oss emellan och vi levde ett lyckosamt liv de 10 åren vi voro till sam-mans. Emma var ägare av en liten lantgård, vi blevo överens om att då vi i 7 års tid bott där, sälja hemmanet för att företaga en resa till Cuba, med hustru och barn, hela familjen. Emma sade, som du vill, så vill jag. Ja ske Guds vilja, vi reser. Vi köpte biljetter från Köpen-

hamn till Cuba och kom till Amerika samt därifrån med en annan linje därifrån till Cuba. Vår resa var lyckosam och efter en lång tid kom vi slutligen fram till huvudstaden på Cuba, Havanna. Jag hade nytta av att jag kunde tala engelska språket, jag samtalade med sjömän och andra resande under resan och de förundrade sig över att få träffa någon som i dessa dagar med familj reser ut för att vittna om Jesus. Jag sade det står skrivet, jag skall sända en ifrån norden. Jag samt Emma och mina flickor voro icke sjösjuka under resan. Vi hade fint väder under hela vår resa, sjömännen roade sig med och uppmuntrade mina barn samt gav dem äpplen och fina kakor. En vacker dag så nalkades målet, då hissades flaggan och vi sågo staden Havanna. Nu hade vi en dags resa eller 24 timmar till Beytte, svenska kolonien. Vi kom fram lyckligen, då vi stannade där så hade vi inga bekanta och inga vänner att råka. En svensk kom emot och sade vi kunde få stanna på hans hotell för tillfället. Vi stannade där en liten tid, tills vi fingo överta en liten trädgård, vi köpte den växande grödan samt hönsen och så flyttade vi till detta hem. Mannen var en svensk-amerikanare som önskade att ännu en gång bosätta sig i Amerika. I detta hem bodde vi och skötte den lilla trädgården. Nu började verksamheten ibland innebyggarna, Emma gjorde besök i hemmen och vittnade om Jesus med samtal och jag talade till folket, som samlades i ett stort skolhus. Mycket folk kom den första gången jag hade möte där men sedan kom det blott några få. Jag talade även till dem. Så vandrade jag och Emma till fots och uppsökte folket här och där, men blott få ville höra Guds ord. Vi fingo dock några få vänner som vi sällskapade med. På Cuba är det varmt samt regnar ofta på sommaren. De som skötte sig väl kunde få tre skördar om året med majs och andra grönsaker. Där var ingen vinter, ingen is, aldrig snö fanns där, nätterna voro svala och man

kunde sova sött där. Det blev mörkt kl. 6 e. m. och dagen igen kl. 6 på morgonen.

Efter en liten tids förlopp så fingo vi längtan att resa åter till vårt fosterland igen. Vi sålde vad vi ägde och så fick jag litet pengar av de svenskar som bodde på Cuba. Så sade vi farväl till våra vänner och så företogo vi resan, vi löste biljetter till New-York men sedan var det slut med den reskassa vi ägde. Då vi kommo till New-York, så fördes vi till en ö, som kallas Ellis Island där de amerikanska myndigheterna ombesörjer de resandes bestämmelseorter, där sitter domare och höga herrar för att bestämma vilka som äro dugliga till att landstiga i de förenta staterna, nord-amerika. En dag så kom turen till mig och min familj att inställa oss. Var skall du resa, frågade de: jag svarade, till Sverge. De frågade om jag hade pänningar till biljetter, jag svarade, jag har blott sex dollar kvar av min kassa. De blevo så förvånade och sade du måste resa tillbaka därifrån du kom, Cuba, må du gå till igen. Jag skall till Sverge sade jag, Gud är mäktig att föra mig till mitt fosterland igen. Då frågade de vem jag är och vad jag uträttar, jag sade jag talar Guds ord till folket. Nå vad samfund tillhör du, är du mormon? Nej. Jag tillhör intet samfund här, på jorden, mitt samfund är Jesus samt alla heliga som övervunnit. Då blevo de förundrade och somliga gjorde spe, somliga blevo bleka i sina ansikten, kan detta vara möjligt. Sedan frågade de mig om jag hade några bekanta i Amerika, jag sade att jag hade bekanta här och där i Amerika. Nå skriv till dem och försök om de vill hjälpa dig, så får du stanna här med din familj, så får vi se hur det går. Jag började skriva till höger och vänster, till alla som jag hade adress till i Amerika, men intet svar. Jag fick adresser till missionärer av olika samfund, och bad dem så vänligt att de ville hjälpa mig med resan till Sverge, för den amerikanska lagen är sådan att ingen får lov att

landstiga utan 40 dollar i pänningar. Annars så skulle jag snart förtjäna mig så mycket som jag behövde till respänningar. Men icke fick jag svar ifrån någon. Vi stannade där i 9 dagars tid, sedan beslöto de höga myndigheterna att sända oss åter till Cuba, men vi bådo till den levande Guden, att han skulle hjälpa oss in i landet. Det var den värsta bönekampanj jag i hela mitt liv upplevat, och det gick så långt att vi fördes till en båt, som skulle gå till västindiska ön Cuba. Vår tro prövades till det yttersta, vi lågo ombord på båten om natten. Nästa morgon så skulle båten avgå, vi hoppades få hjälp i elvte timmen och den som tror på Jesus bliver aldrig besviken. Sent på aftonen kommer två gentlemän in på båten och frågade var Falk var, andre styrmannen visade dessa män till kajutan, där vi bodde. Är det du, som de tänker sända tillbaka till Cuba? Jag svarade ja. De frågade om jag hade någon vän som jag kunde få hjälp av. Jag sade att jag talat med många om min ställning, men ingen har hjälpt oss ännu. De frågade om jag ville till Sverge igen. Jag sade att vi bedit till Gud att vi ännu en gång skulle få resa till Sverge. Dessa gentlemän sade: God natt, Falk. Morgonen kom, kaptenen samt styrmannen hade allt klart, blåste avgångssignal, de hade börjat lossa linorna och lyft ankarret och ämnade taga ned bryggan då en man kom plötsligt fram och sade så här, på svenska uttytt: Falk med sin familj får genast landstiga. Kaptenen samt alla sjömännen tog av sig hattar och mössor och vinkade och vi vinkade tillbaka från dockan, så sade de Godbay farväl! Nu började det ljusna för oss, herrarna på Ellis Island hade sänt en liten båt att föra oss tillbaka till ön igen, där blev det så anstaltat, att vi fingo fri resa för hela min familj till Sverge. Dessa gentlemän hade lagt ned en växel på 137 dollars, Det blev till allt vad vi behövde. Nu förstodo domarna på ön Island att Jesus hörer bönen och de voro så vänliga att de skaffade oss

en droska som vi fingo åka på till båten som gick till Sverge. Vi sade farväl av allesammans myndigheterna och så reste vi till ångaren Hellig Olav, från Amerika till Kristiania, vi hade allesammans hälsan och mådde bra, vi hade vackert väder under resan och vi höllo möten på båten och sjöngo sånger och snart voro vi i Kristiania i Norge. Då vi framkommo till Norge, så hade vi icke några vänner och icke några bekanta. Jag sökte på alla platser i staden att få hyra något rum, där vi kunde bo, slutligen träffade vi en fattig änka, som vi hyrde ett rum av för några dagar. Vi började tala med den änkan, om de tecken som visar att Jesus snart skall komma igen för att hämta sin brud, då lyssnade gumman uppmärksamt till oss, då sade hon jag tror nog det är sanning ni talar, för en kort tid sedan så hörde jag en röst som talade vid mig och sade till mig skriv dessa ord och spika dem upp i alla gathörn, Se Jesus kommer snart. Jag lydde icke rösten, då kallade Jesus en annan som lydde och nästa morgon jag kom ut i staden så såg jag dessa ord: Se Jesus kommer snart, jag höll på att digna, då jag såg detta, sade kvinnan. Vi skulle gå med henne på ett möte, som de voro samlade sade jag till dem, Jesus kommer snart, det blev tyst, min hustru vittnade: I ären icke redo, gören Eder redo i dag! En annan afton så kom vi till en samlingsplats, där många människor samlades och vittnade om galenskaper, de uppförde sig som paddor, satt och reste sig och kröp på golvet. Jag blev uppfylld av anden och jag sade: Jag är en man sänd av Gud, nu så har jag något att säga eder, norska folk, edert svärmeri är av djävulen, ni ären inga Guds barn. De rusade som vilddjur emot mig och och knappt kom min hustru med mig, så sade jag, av frukten känner man trädet, farväl, adjö med eder. Så efter några dagar reste vi till Göteborg, sedan så reste vi därifrån till Ulricehamn, där vi stannade en liten tid. Inga lokaler fick jag där att tala Guds ord i, förrän jag

kom till ett grevegods torpare i Bollnäs, där bodde en torpare, som gärna ville höra Guds ord, där fanns ungdom av rätta sorten, de kom till oss och sade, får vi lov att höra eder sjunga en sång, får vi komma in i eder stuga, så äro vi tacksamma och så kanhända vi fingo höra Guds ord talas. De kommo själmant till oss. Där sjungo vi andliga sånger, där talade jag Guds ord väldeligen manade jag fram Herrens ord och Herrans ande verkade på folket. Jag har aldrig förr talat till så uppmärksamma ungdomsåhörare, må Gud välsigna dem, är min bön och önskan. Så reste vi till Småland igen, till Hylte bruk, där jag blev anställd som dammvakt, till dess jag beslutade att resa med min familj till det heliga landet Palestina. Må Gud välsigna de få erfarenheter till nytta för någon själs frälsning. Jag älskar eder, mitt fosterlands söner och döttrar och har bedit till Jesus att många av Sverges folk må uppvakna ur sömnen, innan Herrens domar drabbar detta samt alla olika länder på jorden.

Härmed vill jag säga, att jag endast i korthet omtalat min omvändelse samt några av de viktigaste erfarenheter, som jag genomlevat sedan min omvändelse, om jag skulle skriva om alla de strider och alla detaljer jag varit i, så skulle det bliva ett bland de största bokverk som måhända någonsin skrivits. Jag har gjort 10 reser fram och åter sedan jag började tjäna Jesus. Jag har varit i faror av alla slag, men Gud, min Gud, Jesus, min Jesus har sänt sin ängel som beskyddat mig. Ja tack och lov ske den levande Guden. Den ädlaste konsten har jag fått lära i det heliga landet, landet i Jerusalem. Orden lyder så: Älsken edra vänner, välsignen dem som eder banna, gören väl mot dem som eder hata, beden för dem som gören eder skada och förfölja eder. Denna konst har Jesus lärt mig på den sista tiden, och nu så önskar jag att alla svenskarna, på grund av Jesu Kristi ord, omvänder sig till Jesus, så skulle det bliva

glädje i himmelriket. Jag har tillbringat många stunder i bön till Gud för allt folk, som Gud har skapat, men mest ligger mig Sverige till påminnelse och här finns en profetia som talar om att Herrens ande skall vila över Nordlandet. Läs Sakaria, 6 kap., 8 vers: O, land, o, land, hör Herrens ord, vår Herres Jesu Kristi nåd, Guds kärlek och den heliga Andes delaktighet vare med eder! I Jesu namn, Amen!

Skrivet av Jesu Kristi tjänare

J. A. FALK.

